



Anti-pest protocol

Deel B, als aanvulling op de schoolgids.

Vertrouwenspersonen

Voor klachten zijn er binnen TrioMundo twee vertrouwenspersonen:

- Annica Karst: a.karst@ooz.nl
- Ronald Berghuis: r.berghuis@ooz.nl

Uitgangspunten TrioMundo

We maken binnen kindercampus TrioMundo gebruik van een anti-pest protocol. We noemen dit zo omdat we willen dat alle kinderen die onze kindercampus bezoeken, een veilige omgeving ervaren waarin zij zich op een positieve wijze kunnen ontwikkelen.

Dit betekent dat TrioMundo uitdrukkelijk inzet tegen pestgedrag en concrete maatregelen voorschrijft in haar anti-pest protocol, wanneer pestgedrag zich voordoet. Alleen door te erkennen dat pestgedrag op iedere school voorkomt, maar onacceptabel is, kan een school pesten daadwerkelijk aanpakken. Onze school vindt het belangrijk om een duidelijk en helder beleid te hebben waarop alle betrokkenen kunnen terugvallen wanneer pesten geconstateerd wordt.

Ruzie/pesten komt helaas ook bij ons op school voor. De school moet proberen ruzies/pestgedrag zien te voorkomen. Los van het feit of pesten wel of niet aan de orde is, moet het onderwerp pesten met de kinderen bespreekbaar worden gemaakt en gewenst gedrag worden vastgesteld.

Duidelijke afspraken:

- Iedereen hoort erbij/we sluiten niemand buiten.
- We werken samen op kindercampus TrioMundo.
- We zijn eerlijk en rechtvaardig. Medewerkers geven het goede voorbeeld. We belonen goed gedrag en corrigeren ongewenst gedrag. We gaan met elkaar om op basis van gelijkwaardigheid.
- Iedereen mag zichzelf zijn, leerlingen voelen zich gezien en we hebben respect voor elkaar.

Dit kan best lastig zijn als je iemand niet aardig vindt, maar we leren van en met elkaar. Vraagt iemand op het schoolplein of hij mee mag spelen en is het spel nog niet begonnen? Dan is het antwoordt: "JA".

Wat is pesten?

Verschil tussen pesten en plagen

Van Stigt (2014) definieert pesten als het opzettelijk en herhaaldelijk verbaal of fysiek beschadigen van een ander en/of het buitensluiten van de ander uit de groep. Pesten is iets anders dan plagen en moet ook niet verward worden met ruzie. Pesten gebeurt vanuit kwade wil, terwijl plagen vanuit een goedmoedige intentie gedaan wordt. Plagen gebeurt over en weer; pesten niet. De grens tussen plagen en pesten is echter dun, aangezien plagerijtjes door de ontvanger verkeerd opgevat kunnen worden.

Ruzie is ook iets anders dan pesten. Volgens Van Stigt (2014) is ruzie 'een conflict tussen twee personen dat in principe kan worden uitgesproken en opgelost'. Er is dan sprake van gelijkwaardigheid tussen twee partijen met een verschillende mening over iets. Bij pesten is die vorm van balans er niet, maar is er sprake van een machtsverschil! Pesten moet volgens haar gezien worden in de samenhang van een groep. Pesten heeft namelijk geen zin als niemand het ziet. De pester kan niet zonder de steun van anderen. Pesten duidt op een structureel probleem in een groep. Het geeft volgens Van Stigt (2014) en Bakker-de Jong & Mijland (2009) blijk van een onveilige, negatieve basissfeer, waarin de groep opvattingen over 'anders' zijn combineert met opvattingen over welke consequenties daarop het gevolg zijn. De inzet van pestgedrag is altijd het krijgen van macht, door intimidatie (vorm van pesten).

Diverse vormen van pestgedrag

Pesten kan allerlei vormen aannemen. Van Stigt (2014) benoemt de verschillende vormen: fysiek, verbaal, materieel en buitensluiten. Bij fysiek pesten komt er geweld te pas, bijvoorbeeld schoppen, slaan en duwen. Verbaal pesten uit zich in bijvoorbeeld schelden, kwetsende opmerkingen maken en dreigende taal gebruiken. Bij materieel pesten worden de eigendommen van de gepeste afgepakt, verstoort of beschadigd. Wanneer een kind wordt buitengesloten, mag een kind bijvoorbeeld niet mee doen met spelletjes op het schoolplein. Omdat pesten in processen van groepsvorming ontstaat, vanuit onzekerheid van de pesters, is het volgens Van Stigt (2014) waarschijnlijk een illusie om te denken dat pesten helemaal voorkomen kan worden. Zij benadrukt dat pesten nooit vanzelf stopt en door een school serieus genomen moet worden. Bakker-De Jong & Mijland (2009) en het ministerie van OC&W (www.ocw.nl) bevestigen dit. Zij erkennen het verschijnsel pesten en nemen daarvoor een gezamenlijke verantwoordelijkheid. Zij nemen noodzakelijke stappen in de aanpak van het pesten.

Concrete voorbeelden van pestgedrag

Hieronder staan enkele voorbeelden van pestgedrag. TrioMundo is zich ervan bewust dat deze lijst met voorbeelden niet volledig is en erop nog meer manieren gepest kan worden.

- Met woorden:

Schelden, vernederen (b.v. bijnamen gebruiken), dreigen recht in het gezicht of via briefjes, mailtjes, sociale media.

- Lichamelijk:

Schoppen, slaan, krabben, aan haren of kleding trekken, opzettelijk ruw doen tijdens spel en gymles.

- Achtervolgen:

Opjagen en achternalopen, in de val laten lopen, op sluiten, klemrijden, op wachten na schooltijd.

- Uitsluiting:

Negeren, nooit uitgenodigd worden om mee te doen aan spelletjes, groepsopdrachten, feestjes.

Altijd als laatst gekozen worden met gym/klassendienst. Uitdrukkelijk NIET als vriend toegevoegd worden op sociale media.

- Stelen en vernielen:

Afpakken of verstoppen van kledingstukken, schooltas en schoolspullen, kliederen op eigendommen van het gepeste kind, fiets beschadigen.

• Afpersing:

Het gepeste kind wordt gedwongen om spullen af te geven of om verplicht iets te doen voor de pestende leerling(en).

Rollen bij pesten

- Gepeste: deze leerling is degene die zwakker is dan degene die hem/haar pest.
- Pester: deze leerling wil graag domineren en de baas zijn. Hij/zij wil dat anderen hem/haar accepteren.
- Meelopers: deze leerlingen zijn bang voor de pester. Door mee te doen zorgen ze ervoor dat zij in ieder geval niet gepest worden. door mee te doen horen ze bij de groep.
- Wegkijkers of omstanders: het grootste gedeelte van de klas. Deze leerlingen zien het pesten wel, maar durven niets te doen uit angst om zelf gepest te worden.
- Helper: deze leerling durft wel op te komen voor de gepeste.

Pedagogisch klimaat

Door het scheppen van een veilig pedagogisch klimaat zijn wij van mening dat pesten, voor een groot deel, voorkomen kan worden. Ons pedagogisch uitgangspunt hierbij is dat alle kinderen met elkaar leren omgaan. Dat begint meteen bij aanvang van het nieuwe schooljaar, wanneer alle leerkrachten tijdens de groepsvormingsweken expliciet in zetten op de vorming en de sfeer van de groep.

We maken als team gebruik van de scholing groepsdynamisch werken (I.Dokam, R. Beusekom, B. OldeBoom, A. Pepping Poot,2020). Daarbij kijken we verder dan het zichtbare gedrag en zorgen voor interventies (systematische aanpak) om op het gedrag in te spelen en dit bespreekbaar te stellen.

Tijdens de lessen sociaal emotionele vorming, wordt in alle groepen aandacht besteed aan het ontwikkelen van een positief en realistisch zelfbeeld, het erkennen van eigen gevoelens en het ontwikkelen van zelfregulatie bij de leerlingen. Onze kinderen leren door te praten over hun gevoelens en beleving, sociale problemen zoveel mogelijk zelf op te lossen. ***Als leerkracht geven we dan ook aan altijd beschikbaar te zijn voor het gesprek, als het sociaal emotioneel goed met je gaat kun je de juiste focus vinden om tot leren over te gaan.***

Twee keer per jaar vullen alle leerkrachten een signaleringslijst in: Kindbegrip. Hierin wordt onder andere bijgehouden hoe goed de leerling sociaal emotioneel in z'n vel zit. Signalen van zorg worden gedeeld met de ouder(s), verzorger(s).

Vanaf groep 5 vullen leerlingen ook zelf een vragenlijst in. Daarin kunnen ze aangeven hoe het met ze gaat. Hieruit komen ook signalen van eventueel pestgedrag naar voren.

Stappenplan

Het stappenplan voor de aanpak van ruzies en pestgedrag op kindercampus Triomundo. Zoals omschreven erkennen wij het verschil tussen ruzie en pesten. Omdat dit verschil voor leerlingen niet altijd even duidelijk is, kiezen wij ervoor om ruzies en pestgedrag in eerste instantie volgens stappen aan te pakken.

De 5 stappen, die we onze kinderen aanleren.

Wanneer leerlingen ruzie met elkaar hebben en/of elkaar pesten proberen zij én wij:

Stap 1:

STOP = STOP en benoem waarmee iemand moet stoppen.

Stap 2:

Eerst probeert hij/zij zelf (liefst samen met de ander(en)) een oplossing vinden.

Stap 3:

De leerlingen komen er samen niet uit, er wordt hulp van een leerkracht ingeroepen door de kinderen zelf. Door met elkaar in gesprek te gaan proberen we helder te krijgen wat er speelt.

Stap 4:

Er worden afspraken gemaakt en de leerkracht controleert of het probleem daadwerkelijk is opgelost.

Bij herhaling van pesterijen/ruzies tussen dezelfde leerlingen volgen we het **stappenplan bij herhaaldelijk gedrag**:

Stap 5:

Bij herhaaldelijke ruzie/pestgedrag neemt de leerkracht duidelijk stelling in.

Ouders/verzorgers worden geïnformeerd en intern begeleider wordt betrokken bij het proces.

Dit leerproces verloopt meestal goed, maar in enkele gevallen komt het voor dat een kind geregeld door anderen gepest wordt of zodanig met zichzelf en de schoolomgeving in de knoop zit. Wanneer dat aan de orde is, stagneert de gewenste ontwikkeling van een kind en dient de leerkracht van deze leerling onder ogen te zien dat er een ernstig probleem in zijn/haar groep is. Vanaf dat moment treedt het stappenplan in werking.

Gebeurtenissen die te maken hebben met de peestsituatie worden vastgelegd, besproken en gevolgd. Hierbij werken de leerkracht en de intern begeleider nauw samen.

Aanpak

Als pesten optreedt, moeten de leerkracht en ouders/verzorgers dit kunnen signaleren en dit in een vroeg stadium met elkaar bespreken.

De leerkracht licht altijd de intern begeleider in en samen wordt de aanpak besproken. Ook in zogenaamde leerling besprekingen wordt het probleem besproken zodat alle leerkrachten op de hoogte zijn.

Stap 1. Ga in gesprek met de individuele leerling d.m.v. een wandeling of balspel in de buurt van de school. Aantekeningen maak je achteraf, stel open vragen en laat de leerling veel praten.

Stap 2. Gebruik de 'Geluksdoos' en kies alvast kaarten uit die je gaat gebruiken. Het doel is eerlijke open positieve communicatie waarbij de coach verbindend/samenvattend is.

Stap 3. Laat de kinderen het spel evalueren en samenvatten wat positief heeft bijgedragen, evt. afspraken kunnen een mogelijkheid zijn.

Stap 4. Stel ouders/verzorgers op de hoogte van het proces en gedane interventies.

Geef aan dit proces 2x per week gedurende 3 weken te herhalen, observeer of er verbetering is en koppel dit terug naar ouders/verzorgers. En maak hiervan een notitie in Parnassys.

Ouders/verzorgers werken samen en geven bevindingen van het kind terug aan school.

Consequenties

Blijft herhaaldelijk negatief gedrag vanuit één of meerdere kinderen plaatsvinden en hebben bovengenoemde stappen niets uitgehaald, dan wordt de directie van de school ingeroepen om in gesprek te gaan met ouders, kind(eren), leerkracht en de intern begeleider.

Met de directie wordt er gekeken welke externe hulp nodig kan zijn vanuit het SWT (sociaal wijkteam), de Jeugdhulpverlener die betrokken is bij de school of de preventief begeleider vanuit ons samenwerkingsverband 'de Stroming' kan betekenen. In het uiterste geval kan de orthopedagoog ingeschakeld worden om het gedrag verder te onderzoeken en desgewenst begeleiding in te zetten. Ouders/verzorgers zijn verplicht hieraan mee te werken ten behoeve van de kind(eren).

Ouders/verzorgers kunnen ook zelf extern begeleiding van een deskundige inschakelen, zij delen deze informatie met de school zodat interventies en adviezen in de schoolsituatie toegepast kunnen worden.

Een keuze vanuit de directie kan zijn de leerling tijdelijk geen onderwijs te bieden op de kindercampus. De school is in deze uitzonderlijke situatie verplicht leermiddelen ter beschikking te stellen.

Brievenbus het luisterende oor

Op de eerste etage hangt een brievenbus aan de kant van de teamkamer. Deze brievenbus dient als een luisterend oor. Leerlingen mogen op briefjes schrijven wat hen bezig houdt (positief en negatief) en dit in de brievenbus stoppen. Dit kan gaan over zich niet prettig voelen in de klas, een vervelende of leuke ervaring met vrienden en vriendinnen, het kopen van een nieuw huisdier, etc. De anti-pest coördinator leest deze briefjes en gaat hierover met de leerlingen in gesprek. De leerlingen kennen de anti-pest coördinator en weten hoe zij bij hen terecht kunnen. Op deze manier is er altijd een 'luisterend oor' aanwezig voor de leerlingen, zodat de leerlingen kwijt kunnen wat hen op dat moment bezig houdt.

